

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/453/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

390/2012. (XI. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2012. június 14-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2012. november 7-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. június 14-én a Testület panaszirodáján személyesen jelent meg, és az alábbiakat adta elő.

2012. június 6-án 21 óra 30 perc körül hazaérve azt tapasztalta, hogy a háza mellett fekvő presszóban hangos zene szól, ezért kérte az üzemeltetőt, hogy halkítsa le azt. Megjegyzi, hogy a presszó – amely szintén a panaszos telkén áll – részben az ő tulajdona, tőle bérlí az üzemeltető. Előadja, hogy kérése ellenére a zenét nem halkították le, sőt, amire a házához ért, az még hangosabban szólt, ezért a panaszos kihívta a rendőrséget. A kikerülő rendőrök utasították a presszó bérlőjét (N. T.-t), hogy halkítsa le a zenét, majd távoztak, egyéb intézkedést nem fogantatosítottak.

Mivel a zene ezt követően még hangosabb lett, a panaszos visszament a presszóhoz, ahol N. T. szitkozódásba kezdett, „kutyafejűnek” nevezve a panaszost, aki ekkor második alkalommal

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

is bejelentést tett a rendőrségen. A szitkozódás folytatódott, majd bántalmazásba fordult át, N. T. ugyanis ütlegelni kezdte a panaszt, aki a fejét is beütötte. A panaszos arra nem emlékszik, hogy akár egyszer is meg tudta volna ütni a támadóját. A panaszos két szemtanút nevezett meg, akik az incidens során a presszóban tartózkodnak, R. P.-t és R. A.-t.

A rendőrök nem tájékoztatták a panaszt arról, hogy miért viszik be a kapitányságra, a panaszos azonban hallotta, hogy a rendőr rádión keresztül valakinek azt mondta, „gyanúsítottakat visznek be”. A panaszt először a Budaörsi Rendőrkapitányságra vitték, ahol személyes tárgyait elvették, majd egy előállító helyiségben helyezték el. A panaszos ekkor még mindig vérzett a bántalmazás miatt.

A panaszt később – nem emlékszik pontosan, hogy mikor – kihívta egy rendőr az előállító helyiségből, mert egy mentőkocsi várt rá. Elszállították a Szent János Kórházba, ahol megvizsgálták, majd átszállították a Szent Imre Kórházba. Két rendőr végig jelen volt, az egyik szolgálati gépjárművel követte a mentőt, a másik a mentőkocsiban tartózkodott a panaszossal.

A panaszt a vizsgálatok után szolgálati gépjárművel visszavitték a rendőrkapitányságra. Előadása szerint az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták arról, hogy mivel gyanúsítják, és mindvégig úgy beszéltek vele, mintha egy gyilkos lenne. A panaszt a kapitányságra visszaérve ismét az előállító helyiségben helyezték el, ahonnan egy alkalommal kiengedték a mosdóba. Mindössze arról tájékoztatták, hogy a kihallgató tisztet várják. Napfelkelte után megkérdezték tőle, kér-e reggelit, azt azonban visszautasította. Ezt megelőzően az élelmezéssel kapcsolatban nem nyilatkoztatták. Hozzá tartozó vagy más személy kiértesítésével kapcsolatosan nem kérdeztek tőle semmit, nem is tájékoztatták. A panaszos elmondja, hogy a rendőri intézkedést összességében megalázáson érezte. Megjegyzi azonban, hogy a rendőrök nem szitkozódtak, magázódva beszéltek vele, azonban utasították.

A kihallgató tiszt reggel bement a panaszoshoz, majd felkísérte egy kihallgató helyiségbe. A kihallgatást követően a panaszt rabosították. A panaszos hiába kérdezte, miért teszik ezt, mindössze annyit mondtak, hogy azért, mert gyanúsított. A panaszt ezt követően az előállítás időtartamáról szóló igazolás nélkül bocsátották szabadon. A Testület panaszírodáján felvett jegyzőkönyv szerint a panaszos szemén a panasztétel idején szembevérzés látható.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az intézkedő K. r. törzsőrmester 2012. június 6-án kelt jelentésében előadja, hogy a fenti napon 22 óra 15 perckor megjelent a B. Presszó előtt, mivel a panaszos bejelentést tett, hogy ott hangosan szól a zene. A r. törzsőrmester megkérte az üzemeltető N. T.-t, hogy zárja be az egységet, mivel az nyitvatartási időn túl üzemelt. N. T. a zenét lekapcsolta, majd értesítette az édesapját, akivel a zárást kívánta végrehajtani. A szintén a helyszínen tartózkodó panaszos és élettársa indulatosan viselkedtek, de tettelegességre ekkor még nem került sor. A r. törzsőrmester távozott a helyszínről.

A r. törzsőrmester 22 óra 45 perckor ismét megjelent a helyszínen, mert a panaszos élettársa újra bejelentést tett. A bejelentés szerint N. T. a panaszt és élettársát megverte. A

helyszínen N. T. elmondta, hogy miután a rendőrség távozott a helyszínről, a panaszos és társa szidalmazni kezdték őt, majd először a panaszos élettársa, utána pedig a panaszos ütötte meg. N. T. védekezésként mindkettőjüket egy alkalommal arcon ütötte. A panaszos az ütés miatt elesett, bal karján és arcán felületi sérüléseket szenvedett, és az eséstől a jobb szeme bevérzett. A fentieket a helyszínen tartózkodó két szemtanú (R. P. és R. A.) megerősítette.

A r. törzsőrmester az ÜTI utasítására járőrtársaival előállította a panaszost és élettársát a Budaörsi Rendőrkapitányságra, majd az ÜTI utasítására a panaszost az Országos Mentőszolgálat munkatársaival együtt bekísérte a Szent János Kórház Traumatológiai Osztályára sérülései megvizsgálása és ellátása céljából. A vizsgáló orvos a panaszost szemének bevérzése miatt a Szent Imre Kórház Szemészeti Osztályára irányította, ahonnan a vizsgálatokat követően elengedték. A r. törzsőrmester a panaszost hajnali 4 óra 15 perckor adta át az ÜTI-nek.

2) K. r. törzsőrmester 2012. július 18-án, a Testület megkeresésére reagálva az alábbiakkal egészítette ki jelentését.

A helyszínen fogatosított intézkedés során az előállítás okát, valamint célját a helyszínen tartózkodó parancsnok, valamint az előállítást végrehajtók is szóban közölték az érintettekkel, a panaszos esetében ezt a r. törzsőrmester tette meg. Az intézkedés során a panaszossal és élettársával minden rendőr tisztelettudóan beszélt, annak ellenére, hogy ők erősen illuminált állapotukból kifolyólag az intézkedés vége felé már indulatosabbak voltak N. T.-vel.

A rendőrkapitányságra történő előállítást követően a panaszost először a Szent János Kórházba szállították, ahol az ügyeletes orvos szóban meghallgatta és megvizsgálta, majd röntgen vizsgálatra küldte. Időközben egy eszméletlen férfit szállítottak az ügyeletre, az ő ellátása alatt a folyosón várakoztak. A röntgeneredmények megtekintése és az orvosi leletek kiadása után átirányították a panaszost a Szent Imre Kórházba, ahonnan szemének megvizsgálása és a lelet kiadása után visszavitték a Budaörsi Rendőrkapitányságra. A mentőautóban a szállításnál egy rendőr volt jelen, a r. törzsőrmester a mentőautó mögött közlekedett a szolgálati gépjárművel. A vizsgálatoknál a szolgálati szabályzat előírásainak megfelelően mindketten jelen voltak.

3) A fentieket B. r. őrmester, valamint N. pr. r. őrmester is megerősítik 2012. július 18-án kelt kiegészítő jelentéseikben, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint, mert az ügy szempontjából releváns többletinformációt nem tartalmaznak.

4) S. r. százados, ügyeletes tiszt 2012. július 17-én kelt jelentése szerint az esti órákban több alkalommal tett telefonos bejelentést a panaszos élettársa (B. L.) amiatt, hogy a mellettük lévő vendéglátó egységben folyó hangoskodás miatt nem tudnak pihenni. Az ügyeletes tiszt megítélése szerint B. L. már ekkor is hallhatóan ittas állapotban volt. Az ügyeletes tiszt tájékoztatta a hölgyet arról, hogy a csendháborítás az általános szabályok szerint 22 órát követően állapítható meg. Ezt B. L. nem vette tudomásul, még több alkalommal telefonált. Az ügyeletes tiszt a helyszínre irányította a budakeszi járőrt, aki túlzott hangoskodást, csendháborítást nem észlelt, a vendéglátó egységben csupán néhány ember (az üzemeltető és barátai) italoztak. A járőrök felhívták az italozók figyelmét arra, hogy a továbbiakban se sértsenek jogszabályt, majd távoztak. Amikor a járőr második, vagy harmadik alkalommal

vonult ki, N. T. arról tájékoztatta, hogy őt a panaszos tetteleg bántalmazta a sörözőhöz tartozó helyiségben, és ebből kifolyólag sérülése is keletkezett.

A rádión történt szóbeli jelentés alapján megállapítható volt, hogy a panaszos és élettársa erősen ittas állapotban sérelmezték, hogy a presszó nem zárt be, ott még vendégek voltak. A rendőri jelentések szerint hangoskodás, vagy hangos zenehallgatás nem volt.

Az előzményhez tartozik, hogy N. T. a panaszostól bérlő a vendéglátó egységet, ennek ellenére folyamatos köztük a vita. A vita forrása az esti nyitva tartás, amelyre azonban N. T. engedélyt kapott. A panaszolt estén a panaszos és élettársa átmentek a presszóba, ahol N. T.-t felelősségre vonták, majd ennek nyomtatékot adva a panaszos meg is ütötte az üzemeltetőt, akin sérülés keletkezett. B. L. ezalatt minősíthetetlen hangnemben szidalmazta N. T.-t és fenyegető magatartást tanúsított. Az ügyeletes tiszt a fentiek ismeretében bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt utasítást adott a járőröknek – akikhez ekkorra már további két járőrautót is küldött –, hogy a bűncselekmény (garázdaság, súlyos testi sértés) elkövetésével gyanúsítható személyeket fogják el és állítsák elő a Budaörsi Rendőrkapitányságra, a sértettet pedig kísérik be láttelelet felvétele és feljelentés megtétele céljából. Ennek a járőrök eleget tettek.

Az ügyeletes tiszt a jogszabályok és a szokások betartásával tájékoztatta a panaszost és élettársát a jogairól, kötelességeikről, az utóbbiak azonban nem igen mutattak érdeklődést a tájékoztatás iránt. Nem értették, hogy miért őket állítják elő annak ellenére, hogy ők tették a bejelentést. Az ügyeletes tiszt elmagyarázta nekik, hogy az általuk elkövetett cselekmény jogszabálysértő volt, ezért vonják őket felelősségre, ők azonban ezzel nem értettek egyet. Mindkét személy végig ellenséges magatartást tanúsított a rendőrkapitányságon, trágáru, lekezelően, fölényesen viselkedtek és beszéltek.

A panaszost és élettársát fogvatartásuk ideje alatt – ruházat-átvizsgálást követően – előállító helyiségben helyezték el, majd kihallgatták őket.

5) Az intézkedésben részt vevő P. r. zászlós a jelentése szerint járőrtársaival egy már folyamatban lévő intézkedésnél jelent meg erősítésként. Az intézkedést a budakeszi járőr kezdte meg a panaszos lakása mellett található presszónál, ahonnan a panaszost és élettársát bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyként állították elő a Budaörsi Rendőrkapitányságra. Ezt a r. zászlós hangosan, jól érthetően közölte is az előállítottakkal. Tájékoztatta továbbá a panaszost és élettársát arról, hogy milyen cselekmény miatt állítják elő őket, az előállításukat milyen további intézkedések teszik szükségessé, valamint arról, hogy jogorvoslattal az intézkedés befejezése után élhetnek, de magának az intézkedésnek alá kell vetniük magukat. A r. zászlós megítélése szerint a panaszosok a fentieket meg is értették, mivel együttműködően szálltak be a szolgálati járművekbe, sőt azt is közölték, hogy nem kívánnak az intézkedésnek ellenállni, bár azzal nem értettek egyet, hogy bűncselekményt követtek volna el. Fentieket bizonyítja az is, hogy nevezettekkel szemben még kényszerítő eszköz alkalmazása sem vált szükségessé.

A jelentés szerint mindkét személlyel szemben, az intézkedés teljes időtartama alatt határozott, hivatalos, magázó, ill. a szükséges mértékig utasítást adó hangnemben és mondatszerkezetben beszéltek az intézkedésben részt vevő rendőrök.

A jelentés szerint a hozzátartozó értesítésének lehetőségéről a panaszost tájékoztatták, erről a személyes szabadságot korlátozó jelentés megírása előtt mindig gondoskodnak, mivel az intézkedés alá vont választát fel kell abban jegyezni. A jelentés a panaszossal kapcsolatban külön kitér arra, hogy a r. zászlós mind a helyszínen, mind a kapitányságra vezető úton több alkatommal elmondta, hogy a panaszos mely cselekménye tette szükségessé az előállítását, hol élhet jogorvoslással az intézkedés befejezte után, illetve a védekezés milyen formáival élhet, és mikor.

Nevezettnek azért kellett többször is elmondani mindezeket, mert a r. zászlós megítélése szerint a panaszos valamilyen szer vagy a felindultsága miatt újra és újra feltette ugyanazokat a kérdéseket. Azt hangoztatta továbbá, hogy felháborító, hogy őt, a bejelentőt állítják elő, a másik felet pedig nem. A r. zászlós azt is elmondta neki, hogy a másik fél is a kapitányságra tart a tanúkkal együtt.

6) V. pr. r. őrmester 2012. július 17-ei jelentése a fentiekhez képest az alábbi többlet információt tartalmazza.

A helyszínen a pr. r. őrmester azt látta, hogy az intézkedő rendőrök elbeszélgettek valamennyi, a helyszínen tartózkodó személlyel, majd az ügyelettel történő egyeztetést követően közölték a panaszossal és élettársával, hogy a helyszínen megállapított adatok szerint garázdaságot követtek el, ezért előállítják őket a Budaörsi Rendőrkapitányságra. Az érintettek hangosan szóvá tették, hogy miért ők azok, akiket előállítanak, holott ők értesítették a rendőrséget. Ekkor az egyik intézkedő rendőr elmagyarázta nekik bővebben, amit a helyszínen a tanúktól, valamint a másik féltől megtudott. A jelentés szerint a panaszossal határozott, hivatalos, magázó hangnemben beszélt minden rendőr az intézkedés folyamán. A pr. őrmester jelenlétében becsmélő, megalázó kifejezéseket nem használtak a rendőrök.

A rendőrkapitányságra érkezve a panaszos ruházatát átvizsgálták, személyes tárgyai, illetve értékei átvételéről letéti jegyzőkönyv készült. A panaszost az előállító helyiségben történő elhelyezés szabályairól is tájékoztatták.

7) K. r. főtörzsőrmester, körzeti megbízott 2012. július 17-ei jelentésében az alábbiakkal egészíti ki a fentebb ismertetett jelentéseket. Elmondása szerint a második kitérkezésük alkalmával a jelen levő személyek már erélyesebbek és erőszakosabbak voltak, folyamatosan szidalmazták egymást. A panaszos és élettársa erősen ittas állapotban volt, ez lehetetlenné is érződött, a rendőröket kioktatták. A körzeti megbízott kérte, hogy ne kiabáljanak, és felszólította őket, tartsák be a rendőrök által kért biztonsági távolságot. Mivel erősen ittas állapotban voltak („szinte még állni is alig tudtak”), ezt nem értették meg, és kezdtek nem együttműködni az intézkedéssel. Tekintettel továbbá arra, hogy folyamatosan szidalmazták a szórakozóhely bérlőjét (akit a körzeti megbízott kollégái igazoltattak), és erőszakosan léptek fel, az intézkedés alá vontakat egymástól különválasztották, így próbálták meg meghallgatni a jelenlevőket.

A panaszos arcán sérülések voltak láthatóak. A szórakozóhely teraszán tartózkodó tanúk azt állították, hogy a szidalmazást, és a bántalmazást a bejelentők kezdeményezték, és ők támadtak N. T.-re. N. T. is ittas állapotban volt, amit a helyszínen elismert. A körzeti megbízott tudomása szerint N. T. elmondta, hogy a panaszossal és élettársával hosszú ideje rossz viszonyban van, az utóbbiak folyamatosan fenyegetik, és betörnek az általa bérelt

presszóba. N. T. elmondta, hogy a panaszos és élettársa az intézkedést megelőzően is szidalmazta és nekitámadt, bántalmazás is történt. Amikor N. T. a panaszos élettársától kapott egy ütést, azt védekezésképpen visszaadta, ezt követően azonban őt nem bántotta, ugyanígy tett a panaszossal is. A körzeti megbízott előadása szerint a bántalmazást a rendőrök nem látták, annak nem voltak a szemtanúi.

Az intézkedés során a körzeti megbízott és kollégái tisztességgel és megfelelően beszéltek, az ott jelenlevőket nem sértették meg. Az intézkedést a legjobb tudásuk szerint, jogszerűen és szakszerűen hajtották végre. Az előállítást végrehajtó rendőrök az előállított személyeknek a jogszabályokban előírtak szerint tájékoztatást adtak az előállításról, ezt a körzeti megbízott is hallotta.

8) M. r. őrnagy, valamint S. r. törzssászlós jelentésükben a fentieket megerősítették. Tekintettel arra, hogy a jelentések az ügy szempontjából releváns új információt nem tartalmaznak, azok ismertetésétől a Testület eltekint.

9) A Budaörsi Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. július 18-án kelt jelentése az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A rendőrök a panaszos élettársának bejelentésére vonultak ki. Az előállítás megkezdésekor az intézkedést végrehajtó rendőr közölte az előállítás tényét, okát, célját, valamint tájékoztatást adott a jogorvoslati lehetőségről, illetve felhívta a figyelmet arra, hogy a panaszosok a rendőri intézkedésnek kötelesek magukat alávetni. Az ügyeletes a Budaörsi Rendőrkapitányságon szintén tájékoztatta a panaszosokat a jogaikról, valamint a kötelességeikről, továbbá elmagyarázta, hogy az elkövetett cselekmény jogsértő volt, amely miatt a felelősségre vonás szükséges.

Az előállítottakat a Budaörsi Rendőrkapitányságra történő beszállítást követően, 23 óra 30 perckor adták át az ügyeletesnek, ezt követően ruházat-átvizsgálásra, a fent már részletezett tájékoztatásra és felvilágosításra került sor, majd 23 óra 35 perckor elhelyezték őket az előállító helyiségben. A panaszos kórházba szállítására, a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentés megírására és az annak szükséges tartalmi elemeként szolgáló nyilatkozat kitöltésére ezt követően került sor. Az ügyeletes orvos telefonon tájékoztatta a kapitányságvezetőt, hogy a panaszos élettársának orvosi vizsgálatát 2012. június 7-én hajnali 1 órakor végezte el. A Készenléti Alosztály beosztottjait az ügygel kapcsolatban tájékoztatták, majd 1 óra 37 perckor megkezdődött a három tanú kihallgatása. Az adatok összesítését követően, a panaszos élettársának gyanúsított ki hallgatása 3 óra 32 perckor kezdődött, ezt követően sor került a bűnügyi nyilvántartásba vételhez szükséges iratok elkészítésére. A panaszos élettársát 4 órakor bocsátották szabadon. A panaszos az elfogásakor erősen ittas állapotban volt, a kihallgatása ezért nem volt lehetséges, arra 2012. június 7-én 9 órakor került sor. Ezt követően történt meg a bűnügyi nyilvántartásba vétele, majd 10 óra 13 perckor szabadon bocsátották.

10) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost 2012. június 6-án 23 órakor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdésének első fordulata alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt, előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A jelentés

szerint a panaszos a presszó üzemeltetőjére támadt, megpróbálta őt bántalmazni, eközben maga is fejsérülést szenvedett. Az esetnek két szemtanúja volt, a panaszost az általuk előadottak alapján, az ÜTI utasítására állították elő.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés 2012. június 6-án 23 órakor megtörtént, az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. A panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta. A panaszost 23 óra 30 perckor adták át a Budaörsi Rendőrkapitányságnak.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szemben foganatosított intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

11) A panaszos kézjeggyével ellátott, Nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint a panaszos az Rtv. 92-93. §-ai alapján a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást megkapta, az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás időtartamáról szóló igazolást nem vette át. A panaszos élelmezést nem kért. [A nyilatkozaton az előállítás okáról, és annak várható időtartamáról szóló tájékoztatást megadásával kapcsolatos mondat vége hiányos, nem derül ki, hogy a panaszos azt végül megkapta-e.]

12) A fentiekkel ellentétben a panaszos az előállítás időtartamáról szóló igazoláson aláírásával igazolta, hogy azt átvette. Az igazolás szerint az előállítás 2012. június 6-án 23 órától 2012. június 7-én 10 óra 15 percig tartott. A panaszos élelmezést nem kért, hozzátartozója és/vagy képviselője kiértesítését nem kérte.

13) A Szent Imre Kórház vizsgáló orvosa által kiállított ambuláns lap megerősíti a panaszos és a rendőrök előadását a panaszos szemének bevezésére vonatkozóan.

14) A panaszos kihallgatását végző B. r. főtörzsőrmester 2012. július 19-ei jelentése szerint 2012. június 7-én reggel 7 óra 30 perckor kezdte meg szolgálatát. Az eligazítást követően áttekintette a panaszos ügyében keletkezett iratokat, összeállította a gyanúsítás szövegét, majd 8 óra - 8 óra 40 perc körül felkísérte a panaszost kihallgatásra. Megkérdezte, hogy enni, inni kér-e, illetve ki kíván-e menni a mosdóba. A panaszost – nemleges válaszát követően – a r. főtörzsőrmester felvilágosította a tervezett nyomozási cselekményről. A r. főtörzsőrmester kihallgatás előtt, alatt és után is a panaszos minden kérdésére készségesen válaszolt, tisztelettudó és segítőkész volt a hozzáállása. A felolvasott gyanúsítás szövegében részletesen szerepelt, hogy mikor és hol tanúsított, milyen magatartás miatt került sor a kihallgatására. Ezt a panaszos a jegyzőkönyv aláírásakor kézjeggyével igazolta. A kihallgatás folyamán a r. főtörzsőrmester azt is közölte a panaszossal, hogy a törvényes előírás szerint eljárva ujjnyom, tenyérynym mintavételre és fényképezésre fog sor kerülni a kihallgatást követően, ezen felvilágosítást és a vonatkozó törvényi hivatkozást a panaszos szintén ellátta aláírásával. A r. főtörzsőrmester azt is elmondta, hogy a panaszos sérüléseire való tekintettel is szükséges az eljárás során, a bizonyítás érdekében fényképfelvételek készítése a jelenlegi állapotáról. A panaszos láthatóan tudomásul vette és megértette az elmondottakat, ellenvetése nem volt a mintavétel és a fényképezés ellen. A r. főtörzsőrmester arról is tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben az eljárást megszüntetik vele szemben, a nyilvántartásból törlik. A kihallgatás befejeztével aláírták a jegyzőkönyvet, a r. főtörzsőrmester elkészítette a mintavételhez szükséges iratokat, majd átkísérte a panaszost a bűnügyi technikushoz.

Mielőtt a r. főtörzsőrmester elkészítette a panaszostól, megkérdezte tőle, hogy megoldott-e a hazajutása. Ezt azért kérdezte meg, mert ilyen esetben korábban is előfordult, hogy az előállított személynek a kérésére telefonon felhívta egy hozzátartozóját, aki autóval érte jött. A r. főtörzsőrmester emlékezete szerint a panaszos nem kért ebben segítséget. A kihallgatás során csak ketten tartózkodtak az irodában.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikk (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy őt mint bejelentőt állították elő a Budaörsi Rendőrkapitányságra, holott N. T. volt a verekedés kezdeményezője, miatta volt szükség a rendőrség közbelépésére is.

Az intézkedést fogantató K. r. törzsőrmester előadása szerint amikor második alkalommal ért ki a helyszínre, N. T. elmondta, hogy miután a rendőrség első alkalommal távozott a helyszínről, a panaszos és élettársa szidalmazni kezdte őt, majd először B. L., utána pedig a panaszos ütötte meg. N. T. védekezésként mindkettőjüket egy alkalommal arcon ütötte. A panaszos az ütés miatt elesett, bal karján és arcán felületi sérüléseket szenvedett, és az eséstől a jobb szeme bevérzett. Az N. T. által elmondottakat a helyszínen tartózkodó két szemtanú (R. P. és R. A.) megerősítette. Ezt a körzeti megbízott jelentése is megerősíti, elmondja ugyanis, hogy a szórakozóhely teraszán tartózkodó tanúk is elmondták, hogy a szidalmazást, és a bántalmazást a bejelentők kezdeményezték, és ők támadtak N. T.-re. A körzeti megbízott tudomása szerint N. T. elmondta, hogy a panaszossal és élettársával hosszú ideje rossz viszonyban van, az utóbbiak folyamatosan fenyegetik és betörnek az általa bérelt presszóba. N. T. elmondta, hogy a panaszos és élettársa az intézkedést megelőzően is szidalmazták és nekitámadtak, bántalmazás is történt. Amikor N. T. a panaszos élettársától kapott egy ütest, azt védekezésképpen visszaadta, ezt követően azonban őt nem bántotta, ugyan így tett a panaszossal is. A körzeti megbízott előadása szerint a bántalmazást a rendőrök nem látták, annak nem voltak a szemtanúi. V. pr. r. őrmester a jelentésében beszámolt arról, hogy a panaszost és élettársát arról tájékoztatták az intézkedő rendőrök, hogy a helyszínen megállapított adatok szerint garázdaságot követtek el, ezért állítják elő őket a Budaörsi Rendőrkapitányságra.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost 2012. június 6-án 23 órakor az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt állították elő. A jelentés szerint a panaszos a presszó üzemeltetőjére támadt, megpróbálta őt bántalmazni, eközben maga is fejsérülést szenvedett. Az esetnek két szemtanúja volt, a panaszost az általuk előadottak alapján, az ÜTI utasítására állították elő.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten

érték. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kell állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

Jelen ügygel kapcsolatban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy N.T. és a helyszínen jelen lévő két tanú állításai alapján nem tekinthető nyilvánvalóan megalapozatlannak az intézkedő rendőrök azon következtetése, hogy a panaszos bűncselekményt követett el, ezért a bűncselekmény elkövetésének az előállításhoz szükséges fokú gyanúja a panaszossal szemben fennállt. Ezt követően a Testületnek abban kellett állást foglalni, hogy megvalósult-e az Rtv. szerinti „tettenérés”.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvétel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás egybehangzóak a tekintetben, hogy az esetnek két szemtanúja volt, akik a történeteket figyelemmel kísérték. Ezt a két szemtanút a kiérkező rendőrök nyilatkoztatták is, K. r. törzsőrmester a jelentésében leírja, hogy a két szemtanú N. T. előadását alátámasztva elmondta, hogy a verekedést a panaszos és élettársa kezdte.

Fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a tettenérés megállapításához elengedhetetlen folytonosság jelen esetben fennállt, mivel a szemtanúk – akiknek nyilatkozatát a Testületnek nem volt oka megkérdőjelezni – a történéseket végig figyelemmel kísérték. A Testület tehát arra a megállapításra jutott, hogy jogszerű volt a panaszos előállítása az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

2) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vonta vizsgálatára körébe.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. június 6-án 23 órától 2012. június 7-én 10 óra 15 percre, tehát 11 óra 15 percen keresztül tartott. A kapitányságvezető jelentése szerint a panaszost a Budaörsi Rendőrkapitányságra történő beszállítást követően, 23 óra 30 perckor adták át az ügyeletesnek, ezt követően ruházat átvizsgálásra és a panaszos tájékoztatására került sor, majd 23 óra 35 perckor elhelyezték az előállító helyiségben. A panaszos kórházba szállítására, a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről szóló jelentés megírására és az annak szükséges tartalmi elemeként szolgáló nyilatkozat kitöltésére ezt követően került sor. A panaszos az elfogásakor erősen ittas állapotban volt, a kihallgatása ezért nem volt lehetséges az éjszaka folyamán, arra 2012. június 7-én 9 órakor került sor. Ezt követően történt meg a bűnügyi nyilvántartásba vétele, majd 10 óra 13 perckor szabadon bocsátották. K. r. törzsőrmester jelentései tartalmazzák továbbá, hogy a rendőrkapitányságra történő előállítást követően a panaszost először a Szent János Kórházba szállították, ahol az ügyeletes orvos szóban meghallgatta és megvizsgálta, majd röntgenvizsgálatra küldte. Időközben egy eszméletlen férfit szállítottak az ügyeletre, az ő ellátása alatt a folyosón várakoztak. A röntgen eredményének megtekintése és az orvosi leletek kiadása után átirányították a panaszost a Szent Imre Kórházba, ahonnan szemének megvizsgálását és a lelet kiadását követően visszavitték őt a Budaörsi Rendőrkapitányságra. A panaszost 4 óra 15 perckor adták át ismételtlen az ÜTI-nek.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a „rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 30. § (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Tekintettel arra, hogy a panaszos előállítása a nyolc órát meghaladta, a fogvatartás teljes időtartama csak abban az esetben lenne jogszerűnek tekinthető, ha a kapitányságvezető az Rtv. 33. § (3) bekezdésének megfelelően a szabadságelvonás meghosszabbításáról határozott volna.

A Testület a rendőrséget az ügy kivizsgálása során arra hívta fel, hogy küldje meg a szabadsághorogzással kapcsolatos valamennyi iratot. A rendőrség ezen felhívás ellenére nem csatolt olyan iratot, amely az előállítás meghosszabbítására vonatkozott: a Testülethez nem jutott el sem az előállítás meghosszabbítására vonatkozó döntés, sem olyan irat, amely azt tanúsította volna, hogy a fogvatartás meghosszabbítását a panaszossal megfelelően közölték volna.

A Testület ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy a fogvatartás meghosszabbításáról a jogszabályoknak megfelelő döntés nem született. **Erre való tekintettel az előállításnak a nyolc órát meghaladó része nem lehetett jogszerű, ezért a Testület megállapította, hogy az előállítás időtartama tekintetében sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.**

A Testület mindazonáltal szükségesnek tartotta vizsgálata körébe vonni a panaszos előállításának első nyolc óráját, tehát a 2012. június 6-án 23 órától június 7-én 7 óráig terjedő időszakot is. A rendőrségi iratokból kitűnik, hogy a panaszos orvosi ellátása hajnali 4 óra 15 percre húzódott. A panaszos kórházba szállítása nyilvánvalóan indokolt volt, mivel beadványában a panaszos maga is beszámol arról, hogy sérülései keletkeztek, szeme bevérzett. Az előállításnak az orvosi vizsgálatok befejezéséig tartó szakasza ezért nem tekinthető aránytalanul hosszúnak.

A panaszosnak a rendőrkapitányságra történő visszaszállításától reggel 7 óráig azonban további közel három óra telt el eljárási cselekmény nélkül. A kapitányságvezető ezt azzal magyarázta, hogy a panaszos az ittassága miatt nem volt kihallgatható állapotban. Ezzel összefüggésben az alábbiakra kell felhívni a figyelmet.

A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 122. § (1) bekezdése szerint „ha a fogva tartott gyanúsított ittassága, vagy más ok miatt olyan állapotban van, amely gátolja a vallomástételben, illetve védekezésének előterjesztésében, erről jelentést kell készíteni, és a gyanúsítottat az akadályoztatás megszűnését követően kell haladéktalanul kihallgatni.” Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint „ha felmerül annak gyanúja, hogy a fogva tartott gyanúsított ittassága, vagy más ok miatt olyan állapotban

van, amely gátolja a vallomástételben, illetve védekezésének előterjesztésében, haladéktalanul meg kell vizsgáltatni orvossal. Ha az orvosi vélemény szerint a fogva tartott gyanúsított ittas vagy kábítószer hatása alatt áll, intézkedni kell a szakértői vizsgálathoz szükséges vér-, illetve vizeletminta vételére.”

E rendelkezések garanciális jelentőségük egyrészt a büntetőeljárás tisztességessége, másrészt az előállítás hosszának értékelése szempontjából. Ahhoz ugyanis, hogy megítélhető legyen, a kihallgatás későbbi foganatosítása céljából indokolt-e a panaszos fogva tartása, illetve a szabadságelvonás meghosszabbítása, lényeges, hogy az előállított ittassága valóban szükségessé teszi-e azt, és ha igen, meddig.

Az Rtv. 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait *a törvényes előírásoknak megfelelően* teljesíteni. Minthogy ez a rendelkezés az Rtv.-nek a Testület hatáskörébe tartozó IV. fejezetében található, a Testület töretlen gyakorlata szerint a 11. § (1) bekezdés alapján vizsgálhatók a rendőrség azon aktusai, illetve mulasztásai, amelyekről nem az Rtv., hanem más jogszabály – például a Be., vagy a szabálysértési joganyag – rendelkezik, mivel ilyenkor e jogszabályok be nem tartása egyúttal az Rtv. 11. § (1) bekezdésének megsértését is jelenti. Ezt az értelmezést azonban a Testület csak abban az esetben alkalmazza, ha az adott jogszabály nem biztosít sajátlagos jogorvoslatot a kérdéses normasértés ellen.

A Be. 195-196. §-a alapján benyújtható panasz nem kínál orvoslást a rendőrség azon mulasztására, hogy nem ellenőrizte orvosi úton vagy szonda alkalmazásával, hogy a panaszos valóban olyan állapotban van, amely a kihallgatását nem teszi lehetővé, mivel a panasz alapján eljáró ügyész ezt a mulasztást nem tudja orvosolni, hiszen a panasz nem az elvégzett kihallgatást érinti (amelyet adott esetben az ügyész megismételteshet), hanem azt, hogy annak a szükségesnél későbbi elvégzése miatt indokolatlan volt az Rtv. szerinti (és így az ügyészi hatáskörön egyébként is kívül eső) előállítás tartama.

Hiába kapcsolódik tehát a Rendelet a nyomozati tevékenységhez, jelen ügyben a Rendelet törvényes – tehát az Rtv. 11. § (1) bekezdés szerinti – alkalmazásának kérdését igazából a szintén Rtv. szerinti előállítás hossza indokoltságának megítéléséhez kell megválaszolni, így a Testület magától értetődően értékelheti az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján, hogy a Rendelet vonatkozó szabályait a rendőrök megtartották-e, és ekként a fogvatartás megalapozottságához szükséges információt megfelelően megszerezték-e.

A Testület rendelkezésére álló adatok azonban azt mutatják, hogy a rendőrség a panaszos alkoholos befolyásoltságának mértékéről nem próbált megbizonyosodni sem a Rendelet által kötelezően előírt vizsgálattal, sem pedig alkoholszonda alkalmazásával.

Ily módon a Testületnek nem áll módjában ellenőrizni (a panaszosnak pedig cáfolni), hogy a panaszos fogvatartásának a kórházból való visszatérést követő folytatására valóban indokoltan, a nagyfokú ittassága miatt került sor (a nyolcórás tartam leteltéig), vagy más okból, pl. azért, mert munkaszervezési szempontból a rendőrség számára így volt a legkényelmesebb a kihallgatását foganatosítani.

Ebből következően nem állapítható meg az sem, hogy az előállítás teljes első nyolc órájában arányosnak tekinthető-e a szabadságelvonás, mivel azonban ez a megállapíthatatlanság a rendőrség mulasztásának tudható be, a **Testület úgy ítélte meg, hogy a Rendeletben előírt a vizsgálat elmaradása okán – a szabadsághoz való joggal összefüggésben – sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga is.**

3) A panaszos sérelmezte, hogy nem tájékoztatták, miért viszik be a rendőrkapitányságra, és a kapitányságon sem tájékoztatták arról, mivel gyanúsítják, illetve miért van szükség a rabosításra.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A rendőri jelentések szerint a panaszost az előállítás okáról, valamint a bűncselekményről, amellyel gyanúsítják, több alkalommal, az előállítás különböző szakaszaiban is tájékoztatták: K. r. törzsőrmester jelentése szerint a helyszínen foganatosított intézkedés során az előállítás okát, valamint célját a helyszínen tartózkodó parancsnok, valamint az előállítást végrehajtók is szóban közölték az érintettekkel, a panaszos esetében ezt a r. törzsőrmester tette meg.

Az ügyeletes tiszt – elmondása szerint – a jogszabályok és a szokások betartásával tájékoztatta a panaszost és élettársát a jogaikról, kötelességeikről, az utóbbiak azonban nem igen mutattak érdeklődést a tájékoztatás iránt. Nem értették, hogy miért ők az elfogottak annak ellenére, hogy ők tették a bejelentést. Az ügyeletes tiszt elmagyarázta nekik, hogy az általuk elkövetett cselekmény jogszabálysértő volt, ezért vonják őket felelősségre, ők azonban ezzel nem értettek egyet.

P. r. zászlós jelentése a panaszossal kapcsolatban külön kitér arra, hogy a r. zászlós mind a helyszínen mind a kapitányságra vezető úton több alkalommal elmondta, hogy a panaszos mely cselekménye tette szükségessé az előállítását, illetve hol élhet jogorvoslattal az intézkedés befejezte után, a védekezés milyen formáival élhet, és mikor. A r. zászlós a fenti tájékoztatást többször is megadta, mert a panaszos ugyanazokat a kérdéseket több alkalommal is feltette.

Tekintettel arra, hogy a panaszosi és rendőri állítások a tájékoztatás tekintetében ellentmondóak, és ezen ellentmondást a Testület egyéb bizonyítási eszköz hiányában nem tudta feloldani, a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos sérelemként fogalmazta meg, hogy napfelkelte után kérdezték meg tőle, hogy kér-e reggelit, ezt megelőzően az étellemezéssel kapcsolatban nem nyilatkoztatták. Beadványában ugyanakkor leírja, hogy étellemezést nem kért.

A panaszos azon nyilatkozatát, miszerint reggelit nem kér, a rendőrség megfelelően dokumentálta, azt az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, valamint a Nyilatkozat elnevezésű dokumentumon is rögzítették. A panaszos mindkét dokumentumot ellátta aláírásával.

Az étkeztetés szabályait a Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése rögzíti. A hivatkozott jogszabályhely szerint „A személyi szabadság elvonása első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szervnek kell gondoskodni a fogvatartott személy étellemezéssel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges egészségügyi dokumentációval, akkor az étellemezés kiosztását nem végezheti. A fogvatartott ilyen esetben előrecsomagolt étellemezéssel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszerhasználatos evőeszközökkel látható el. A rendkívüli őr feladatokkal megbízott rendőr lőfegyverét ezen feladat ellátása alatt nem viselheti.”

A fenti rendelkezés a fogvatartás időtartamához köti az étkeztetést, előírja, hogy 5 órát meghaladó előállítás esetén kell gondoskodni az előállított étkeztetéséről. Jelen esetben az előállítás időtartama jóval meghaladta az öt órát, étkeztetést tehát kétség kívül biztosítani kellett a panaszosnak. Az előadások között nem is volt ellentmondás a tekintetben, hogy a panaszosnak a reggelit felkínálták, azt azonban nem igényelte. A rendőrség a panaszos nyilatkozatát megfelelően dokumentálta is.

Azzal összefüggésben, hogy az előállítottat az étkeztetéséről mikor kell nyilatkoztatni, nincs kötelező jellegű rendelkezés, ugyanakkor nyilvánvaló, hogy ennek viszonylag röviddel azután kell megtörténnie, hogy az ötórás tartam letelik, hiszen ezen időtartam meghatározásának éppen az az oka, hogy körülbelül ennyi idő elteltével válhat szükségessé az étkezés biztosítása annak érdekében, hogy a rendőrség teljesítse az Rtv. 2. §-ából fakadó azon kötelességét, amely szerint „tisztelőn tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Mivel a panaszos előállítása 23.00 órakor kezdődött, az ötórás időtartam hajnali 4 órakor járt le. 2012. június 6-án a napkelte 3 óra 48-ra esett. Ezért a panaszos napkelte utáni nyilatkoztatása, még ha arra nagy valószínűséggel 3 óra 48-nál később került is sor, nem jelenthetett számottevő késedelmet a jogszabályban előírthoz képest.

Ettől függetlenül sem lenne azonban alapjogsértés megállapítható arra való tekintettel, hogy amikor a rendőrség felajánlotta az étkezést, a panaszos akkor sem tartott rá igényt, azaz nem lehetett olyan fizikai állapotban, amely mellett alapjogsérelmet jelentett volna a számára, ha nem kap étellemezést.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő alapjoga az étkezésre vonatkozó nyilatkozatásával összefüggésben.

5) A panaszos sérelmezte, hogy hozzátartozó vagy más személy kiértesítésével kapcsolatban nem kérdeztek tőle semmit, és nem is tájékoztatták erről a jogáról.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése értelmében a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e joggal élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

P. r. zászlós jelentése a panaszos előadásával ellentétben rögzíti, hogy a hozzátartozó értesítésének lehetőségéről a panaszost tájékoztatták, erről a személyes szabadságot korlátozó jelentés megírása előtt minden esetben gondoskodnak. Az előállítás időtartamáról kiállított, és a panaszos által aláírt igazolás a r. zászlós előadását erősítve rögzíti, hogy a panaszos hozzátartozója és/vagy képviselője kiértesítését nem kérte.

A Testület a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok – különösen a panaszos által is aláírt igazolás – alapján meggyőződött róla, hogy a panaszost megfelelően tájékoztatták azon jogáról, hogy az előállításáról egy általa megjelölt személyt értesítsen, a panaszos azonban ezzel a lehetőséggel nem kívánt élni. A Testület ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a panasz ezen része vonatkozásában nem sérült.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök úgy beszéltek vele, „mintha egy gyilkos” lenne. Megjegyezte azonban, hogy a rendőrök magázva beszéltek vele és nem szitkozódtak, de utasították.

A rendőri jelentések azonban a panaszos állításával szemben egyhangúan rögzítik, hogy a panaszossal az intézkedés teljes időtartama alatt határozott, hivatalos, magázó, ill. a szükséges mértékig utasítást adó hangnemben beszéltek az intézkedésben részt vevő rendőrök.

A Testület a panasz ezen része kapcsán felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ára, amely szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Tekintettel arra, hogy jelen esetben az intézkedő rendőrök hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri iratok egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület további bizonyítási eszköz hiányában nem tudta feloldani, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme e tekintetben nem megállapítható.

7) A panaszos sérelemként fogalmazta meg, hogy az előállítás időtartamáról kiállított igazolás nélkül bocsátották szabadon.

A rendőrség a panaszos állítását megcáfolva a Testület rendelkezésére bocsátotta az előállítás időtartamáról kiállított igazolást, amelynek átvételét a panaszos aláírásával tanúsította.

A Testület itt hívja fel a figyelmet az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdésére, amely előírja, hogy az előállítás időtartamáról a fogvatartott részére igazolást kell kiállítani.

A fentiek ismeretében a Testület megállapította, hogy a rendőrség megfelelően teljesítette az Rtv. 33. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségét, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

IV.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy jogszerű volt a panaszos előállítása az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, sérült azonban a személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás időtartama tekintetében. Sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga is a szabadsághoz való joggal összefüggésben amiatt, hogy a Rendelet által kötelezően előírt garanciális szempontból is fontos vizsgálatra nem került sor.

A panaszosi és a rendőri állítások ellentmondása okán nem megállapíthatónak ítélte a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét a tájékoztatás tekintetében, valamint emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét a rendőrök hangneme tekintetében.

A Testület meglátása szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapjoga az étkezésre vonatkozó nyilatkoztatásával összefüggésben, tisztességes eljáráshoz való joga a hozzátartozó értesítéséhez való jog vonatkozásában, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazolás tekintetében.

A fenti sérelmek a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Juhász Imre

elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag